

15.6.2020

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

raja- ja kausityöntekijöiden eurooppalaisesta suojelusta covid-19-kriisin yhteydessä
(2020/2664(RSP))

Dragoș Pîslaru, Atidzhe Alieva-Veli, Monica Semedo, Cristian Ghinea, Vlad-Marius Botoș, Nicolae Ștefănuță, Sylvie Brunet, Ramona Strugariu, Marie-Pierre Vedrenne, Stéphane Bijoux, Véronique Trillet-Lenoir, Clotilde Armand, Anna Júlia Donáth, Ilana Cicurel, Abir Al-Sahlani, Radka Maxová, Dacian Cioloș, Dragoș Tudorache

Renew-ryhmän puolesta

Jeroen Lenaers, Ioan-Rareș Bogdan, Gheorghe Falcă, Traian Băsescu, Mircea-Gheorghe Hava, Marian-Jean Marinescu, Dan-Ștefan Motreanu, Gheorghe-Vlad Nistor, Loránt Vincze, Cristian-Silviu Bușoi

PPE-ryhmän puolesta

Agnes Jongerius, Gabriele Bischoff, Dan Nica, Victor Negrescu, Tudor Ciuhodaru, Mihai Tudose, Rovana Plumb, Adrian-Dragoș Benea, Carmen Avram, Claudiu Manda, Maria Grapini, Corina Crețu

S&D-ryhmän puolesta

Petra De Sutter, Mounir Satouri, Damian Boeselager, Katrin Langensiepen, Ernest Urtasun, Rasmus Andresen, Diana Riba i Giner, Thomas Waitz, Romeo Franz

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Elżbieta Rafalska, Cristian Terheş

ECR-ryhmän puolesta

Marc Botenga, Nikolaj Villumsen, Leila Chaibi, Manon Aubry, Pernando

Barrena Arza, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier, José Gusmão

GUE/NGL-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma raja- ja kausityöntekijöiden eurooppalaisesta suojelusta covid-19-kriisin yhteydessä (2020/2664(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklan 2 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 4 ja 9 artiklan, 26 artiklan 2 kohdan sekä 45, 46, 48, 151, 153 ja 168 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja erityisesti sen periaatteet 5, 6, 10, 12 ja 16,
- ottaa huomioon yhteisön peruskirjan työntekijöiden sosiaalisista perusoikeuksista,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
- ottaa huomioon työntekijöiden vapaan liikkuvuuden puitteissa työntekijöille myönnettyjen oikeuksien käyttämistä helpottavista toimenpiteistä 16. huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/54/EU¹,
- ottaa huomioon työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5. huhtikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011²,
- ottaa huomioon kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten 26. helmikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/36/EU³,
- ottaa huomioon vuokratyöstä 19. marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/104/EY⁴,
- ottaa huomioon Euroopan työviranomaisen perustamisesta 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1149⁵,
- ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä 16. syyskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009⁶,

¹ EUVL L 128, 30.4.2014, s. 8.

² EUVL L 141, 27.5.2011, s. 1.

³ EUVL L 94, 28.3.2014, s. 375.

⁴ EUVL L 327, 5.12.2008, s. 9.

⁵ EUVL L 186, 11.7.2019, s. 21.

⁶ EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1.

- ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29. huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004⁷,
- ottaa huomioon työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista 30. marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)⁸,
- ottaa huomioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16. joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁹,
- ottaa huomioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta 28. kesäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/957¹⁰,
- ottaa huomioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta 15. toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/67/EU¹¹,
- ottaa huomioon työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, 18. syyskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/54/EY¹²,
- ottaa huomioon unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23. lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937¹³,
- ottaa huomioon maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista 18. kesäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/52/EY¹⁴,
- ottaa huomioon 13. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Vaiheittaiset ja koordinoitujen toimet vapaan liikkuvuuden palauttamiseksi ja sisäraajatarkastusten poistamiseksi – Covid-19” (C(2020)3250),

⁷ EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁸ EYVL L 393, 30.12.1989, s. 1.

⁹ EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1.

¹⁰ EUVL L 173, 9.7.2018, s. 16.

¹¹ EUVL L 159, 28.5.2014, s. 11.

¹² EYVL L 262, 17.10.2000, s. 21.

¹³ EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17.

¹⁴ EUVL L 168, 30.6.2009, s. 24.

- ottaa huomioon maatalouden eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten – työnantajajärjestö ”Employers’ Group of Professional Agricultural Associations in the EU” (GEOPA-COPA) sekä elintarvike-, maatalous- ja matkailualan ammattiliittojen eurooppalainen keskusliitto (EFFAT) – 15. toukokuuta 2020 antaman yhteisen julkilausuman Euroopan maista tulevien kausityöntekijöiden käytöstä EU:ssa,
- ottaa huomioon hotelli- ja ravintola-alan eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten – EFFAT sekä Euroopan ravintola- ja hotellialan kattojärjestö HOTREC –11. maaliskuuta 2020 ja 27. huhtikuuta 2020 antamat yhteiset julkilausumat,
- ottaa huomioon elintarviketeollisuuden työmarkkinaosapuolten EFFATin ja FoodDrinkEuropen 9. huhtikuuta 2020 antamat suuntaviivat elintarvikeyritysten työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta covid-19-pandemian aikana,
- ottaa huomioon avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1152¹⁵,
- ottaa huomioon kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/98/EU¹⁶,
- ottaa huomioon vuonna 2018 käynnistetyn muuttoliikettä koskevan Global Compact -aloitteen ja erityisesti sen tavoitteet 5 ja 22,
- ottaa huomioon yhteisen eurooppalaisen etenemissuunnitelman covid-19-rajoitusten purkamiseksi,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston jäsenten 26. maaliskuuta 2020 antaman yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon koordinoituista taloudellisista toimita covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi (COM(2020)0112),
- ottaa huomioon 30. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon työntekijöiden vapaan liikkuvuuden harjoittamisesta covid-19-epidemian aikana,
- ottaa huomioon 30. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Covid-19: Ohjeet EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen matkustusrajoituksen täytäntöönpanosta, kauttakulkujärjestelyjen helpottamisesta EU:n kansalaisten kotiuttamiseksi ja vaikutuksista viisumipolitiikkaan” (C(2020)2050),

¹⁵ EUVL L 186, 11.7.2019, s. 105.

¹⁶ EUVL L 343, 23.12.2011, s. 1.

- ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n yhteensovitetuista toimista covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi¹⁷,
 - ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2017 antamansa päätöslauselman työoloista ja epävarmoista työsuhteista¹⁸,
 - ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteet, erityisesti tavoitteet 3 ja 8,
 - ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) vahvistamat työelämän perusnormit sekä sen työoloja koskevat yleissopimukset ja suositukset,
 - ottaa huomioon ILO:n yleissopimuksen n:o 184 (maatalousalan työturvallisuudesta ja -terveydestä),
 - ottaa huomioon 13. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon matkailusta ja liikenteestä vuonna 2020 ja sen jälkeen (COM(2020)0550),
 - ottaa huomioon 24. huhtikuuta 2020 annetut Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston ohjeet ”Covid-19: Takaisin työpaikalle – Työpaikkojen mukauttaminen ja työntekijöiden suojelu”,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että työntekijöiden vapaa liikkuvuus on työntekijöiden oikeus ja Euroopan unionin peruseriaate ja välttämätöntä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta; katsoo, että työvoiman liikkuvuuden olisi oltava paitsi vapaata myös oikeudenmukaista; ottaa huomioon, että yhdenvertaisen kohtelun periaate on kirjattu SEUT-sopimuksen 45 artiklan 2 kohtaan, jossa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva jäsenvaltioiden työntekijöiden syrjintä työ sopimusten tekemisessä sekä palkkauksessa ja muissa työehdoissa; toteaa, että tätä periaatetta sovelletaan sekä raja- että kausityöntekijöihin, joille on taattava EU:n lainsäädännön mukaisesti yhdenvertainen kohtelu niiden työntekijöiden kanssa, jotka ovat vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisia, olipa kyse yhtäläisistä oikeuksista, yhtäläisistä työoloista tai yhtäläisestä suojelusta;
- B. ottaa huomioon, että rajatyöntekijöihin kuuluvat henkilöt, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja työskentelevät yhdessä EU:n jäsenvaltiossa mutta asuvat edelleen toisessa jäsenvaltiossa, raja-alueen rajatyöntekijät ja lähetetyt työntekijät; ottaa huomioon, että raja-alueen rajatyöntekijä on työntekijä, joka työskentelee EU:n jäsenvaltion raja-alueella mutta palaa päivittäin tai vähintään kerran viikossa sen naapurimaan raja-alueelle, jossa hän asuu ja jonka kansalainen hän on; ottaa huomioon, että lähetetty työntekijä on työntekijä, jonka työnantaja lähettää tilapäisesti suorittamaan palvelua toisessa EU:n jäsenvaltiossa palvelusopimuksen tai yritysryhmän sisäisen työkomennuksen yhteydessä tai työvoiman vuokrausyrityksen kautta; ottaa huomioon, että kausityöntekijöihin kuuluvat EU:n ja kolmansien maiden kansalaiset, jotka

¹⁷ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0054.

¹⁸ EUVL C 334, 19.9.2018, s. 88.

matkustavat johonkin jäsenvaltioon tilapäisesti asumaan ja harjoittamaan kausiluonteista toimintaa;

- C. ottaa huomioon, että yli 17 miljoonaa EU:n kansalaista asuu ja työskentelee ulkomailla muussa EU-maassa kuin siinä, jonka kansalaisia he ovat (3,9 prosenttia koko työvoimasta vuonna 2018); ottaa huomioon, että EU:ssa on 1,5 miljoonaa rajatyöntekijää; ottaa huomioon, että 2,3 miljoonaa työntekijää on lähetetty palvelujen tarjoamisen yhteydessä työhön toiseen jäsenmaahan;
- D. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on vakava uhka kansanterveydelle ja vaikuttaa kaikkien EU:ssa asuvien ihmisten terveyteen ja elämään sekä jäsenvaltioiden terveydenhuolto- ja hoitojärjestelmiin; ottaa huomioon, että kriisi on vaikuttanut myös eurooppalaiseen yhteiskuntaan ja talouteen, erityisesti etulinjassa oleviin työntekijöihin ja aloihin; ottaa huomioon, että vaikutuksia kohdistuu kaikkiin työntekijöihin heidän asemastaan riippumatta; ottaa huomioon, että pandemian puhkeaminen on tuonut esiin oikeudenmukaisen ja turvallisen liikkuvuuden luontaisen yhteyden;
- E. ottaa huomioon, että monet raja- ja kausityöntekijät ovat olennaisessa asemassa siinä, että voidaan huolehtia kriittisten hyödykkeiden ja palvelujen tarjoamisesta sellaisilla keskeisillä talouden aloilla kuin maatalous ja elintarviketuotanto, liikenne, logistiikka, rakentaminen, sosiaali- ja hoivapalvelut sekä sosiaalityö ja matkailu sekä niiden lisäksi myös muun muassa sellaisilla aloilla kuin elintarvikkeiden jalostus ja pakkaaminen, kalastus, metsätalous, terveydenhuolto ja tutkimus, tietotekniikka ja lääketeollisuus sekä kriittinen infrastruktuuri, ja että he ovat elintärkeitä talouden elpymiseksi toteutettavissa toimissa; ottaa huomioon, että joidenkin vuokratyöyritysten ja näiden alojen työnantajien liiketoimintamallit voivat perustua työvoimakustannusten vähentämiseen ja epävarmoihin työoloihin; ottaa huomioon, että työsuojeluviranomaiset raportoivat toistuvasti raja- ja kausityöntekijöiden työoikeuksien loukkauksista näillä aloilla;
- F. ottaa huomioon, että kriisi ja jäsenvaltioiden toimenpiteet viruksen leviämisen hillitsemiseksi ja estämiseksi, erityisesti rajojen sulkeminen, väliaikaiset rajoitukset ja sisärajavälivalvonta, ovat vaikuttaneet voimakkaasti raja- ja kausityöntekijöihin; ottaa huomioon, että covid-19-pandemia johti rajojen sulkemiseen ja lukuisten taloudellisten toimintojen lopettamiseen tai keskeyttämiseen, mikä puolestaan lisäsi työttömyyttä ja aiheutti raja- ja kausityöntekijöille vakavia ongelmia, kun he joutuivat jäämään jäsenvaltioihin, joissa heidän entinen työpaikkansa sijaitsi, ilman tuloja, suojelua tai kuljetusta ja ajoittain ilman suojaa, ruokaa tai pääsyä terveydenhuollon piiriin;
- G. ottaa huomioon, että lukuisat raja- ja kausityöntekijät on palkattu lyhytaikaisilla työsopimuksilla, jotka takaavat heille vain vähäisen tai olemattoman työsuhdeturvan ja riittämättömän tai olemattoman sosiaaliturvan ja ovat usein sellaisia, että nämä työntekijät eivät yllä sosiaalietuuksien saamiselle asetettuihin rajoihin; ottaa huomioon, että lukuisat raja- ja kausityöntekijät tulevat usein köyhiltä ja heikossa asemassa olevilta alueilta tai kuuluvat köyhiin ja heikossa asemassa oleviin vähemmistöihin ja sosiaaliryhmiin, että heitä uhkaa usein työssäkävien köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ja että rekrytoijat, työvoiman vuokrausyritykset tai työnantajat saattavat loukata heidän oikeuksiaan, ja toteaa, että kaikki tämä on pahentunut pandemian myötä; ottaa huomioon, että lyhytaikaisessa työsuhteessa olevat työntekijät asuvat usein ryhmämajoituksessa, mikä vaikeuttaa lähikontaktien välttämistä ja lisää heidän

tartuntariskiään; ottaa huomioon, että elintarviketuotannon kaltaisilla teollisuudenaloilla syntyi laajoja covid-19-tartuntaryppäitä ja että niitä todennäköisesti syntyy edelleen aloilla ja työpaikoilla, joilla lähikontakteja voi olla vaikea välttää, ellei asianmukaisia toimenpiteitä oteta käyttöön;

- H. ottaa huomioon, että monet raja- ja kausityöntekijät ovat covid-19-kriisin yhteydessä erityisen haavoittuvassa asemassa työolojensa ja työterveytensä ja -turvallisuutensa suhteen; ottaa huomioon, että kriisin aikana on kantautunut huolestuttavia tietoja raja- ja kausityöntekijöiden työ- ja elinoloihin liittyvien oikeuksien rikkomisesta, erityisesti asioissa, jotka koskevat työaikoja, vähimmäispalkkoja, perusteettomia irtisanomisia, työterveys- ja työturvallisuusnormeja, kuten puutteellisia kirjallisia ohjeita ja ilmoituksia työpaikoilla, turvallisten kuljetusten ja sellaisen terveysvaatimukset täyttävän kohtuullisen majoituksen puutetta, jossa lähikontaktien välttäminen on mahdollista, suurta painetta ja mukauttamattomia työskentelymalleja, työntekijöiden lähettämistä koskevia järjestelyjä ja alihankintakäytäntöjä, karanteenirajoitusten noudattamatta jättämistä, kotiuttamistukea sekä henkilönsuojainten riittämätöntä tarjontaa; ottaa huomioon, että tällaiset tiedot ja tämä kriisi ylipäättään ovat tuoneet esille monien raja- ja kausityöntekijöiden nykyisen epävarman tilanteen sekä puutteet heidän suojeluaan koskevan voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa ja että tilanne on pahentunut kriisin myötä; ottaa huomioon, että monet raja- ja kausityöntekijät ovat käytännössä riippuvaisia työnantajastaan tai työvoiman vuokrausyrityksestä sekä tulojensa että myös asumisensa suhteen; ottaa huomioon, että lukuisat raja- ja kausityöntekijät ovat joutuneet kadulle tultuaan irtisanotuiksi; ottaa huomioon, että suojattomuutensa vuoksi näiden työntekijöiden voi myös olla vaikea ilmoittaa väärinkäytöksistä tai jäädä pois työstä tuntiessaan itsensä sairaiksi, koska heillä ei ole riittävästi tietoa tai he pelkäävät menettävänsä tulonsa, majoituksensa tai oleskelulupansa;
- I. ottaa huomioon, että kriisi on vaikuttanut vakavasti myös rajojen yli työskenteleviin itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja yrittäjiin; ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden covid-19-pandemian aikana toteuttamat toimet ja toimenpiteet taloudellisten korvausten maksamiseksi työntekijöille, itsenäisille ammatinharjoittajille ja yrittäjille perustuvat pääasiassa kansallisiin työmarkkinoihin eikä niihin sisälly useinkaan rajatyöntekijöitä ja rajojen yli toimivia itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia asianmukaisia säännöksiä;
- J. ottaa huomioon, että työntekijöitä on kuollut covid-19-tartunnan seurauksena useissa jäsenvaltioissa; ottaa huomioon, että joillakin näistä työntekijöistä oli jo ennen kriisiä ongelmia saada asianmukaista hoitoa, päästä lääkäriin ja saada palveluja sekä päästä sairaus- ja sosiaalivakuutuksen piiriin ja että joissakin tapauksissa mahdollisuutta näihin ei ollut lainkaan; ottaa huomioon, että näillä työntekijöillä on myös ongelmia saada ylennyksiä ja sairauslomaa;
- K. ottaa huomioon, että Euroopan työviranomaisen (ELA) perustettiin heinäkuussa 2019 tukemaan jäsenvaltioita ja komissiota työvoiman liikkuvuutta koskevan unionin lainsäädännön käytännön soveltamisessa ja täytäntöönpanon valvonnassa sekä sosiaaliturvan yhteensovittamisessa; ottaa huomioon, että työviranomaisen odotetaan saavuttavan täyden toimintavalmiutensa vuoteen 2024 mennessä;
- L. ottaa huomioon, että kansalaisjärjestöillä ja työmarkkinaosapuolilla on ollut keskeinen

rooli avun tarjoamisessa työntekijöille kriisin aikana sekä heidän kotimaissaan että niissä jäsenvaltioissa, joissa he työskentelevät;

- M. ottaa huomioon, että valtaosa raja- ja kausityöntekijöistä, joihin covid-19-pandemian taloudelliset vaikutukset ovat kohdistuneet, ei ole vielä saanut riittäviä sosiaaliturvaoikeuksia, koska jäsenvaltioiden sosiaaliturvalaitosten välinen koordinointi on hankalaa ja on vielä hankaloitunut covid-19-kriisin vuoksi; ottaa huomioon, että raja- ja kausityöntekijät ovat joutuneet tilanteisiin, joissa he eivät välttämättä ole oikeutettuja tilapäisiin tukitoimenpiteisiin, kuten työajan lyhentämisjärjestelyihin, mukautettuihin työttömyysetuuksiin ja toimenpiteisiin, joilla helpotetaan työskentelyä kotoa käsin;
- N. ottaa huomioon, että kriisin aikana eräät jäsenvaltiot ovat ryhtyneet toimiin puuttuakseen ongelmiin, joita raja- ja kausityöntekijät ovat kohdanneet covid-19-kriisin yhteydessä, ja ottaakseen huomioon heidän roolinsa yhteiskunnissamme;
- O. ottaa huomioon, että kriisi on vaikuttanut voimakkaasti myös raja-alueen rajatyöntekijöihin ja EU:n raja-alueisiin ja vaikutukset ovat näkyneet työllisyydessä, työpaikalle pääsyssä ja etätyöjärjestelyissä ja aiheuttaneet oikeudellista epävarmuutta sovellettavista sosiaaliturva- ja verojärjestelmistä;
- P. ottaa huomioon, että unionin maatalousalalla yhdistyvät toisinaan keskimääräistä alhaisemmat tulot, pitkät työajat, tapaturmat ja sairaudet sekä vähäinen osallistuminen koulutusohjelmiin, erityisesti kun on kyse raja- ja kausityöntekijöistä; ottaa huomioon, että maatalousalan huonot työolot ovat yksi tärkeimmistä syistä alan työvoimapulaan joissakin jäsenvaltioissa;
- Q. ottaa huomioon, että käytössä ei ole EU:n laajuista järjestelmällistä tiedonkeruujärjestelmää tai digitaalista seurantajärjestelmää, jonka avulla saataisiin riittävästi tietoa niiden raja- ja kausityöntekijöiden kokonaismäärästä, joita asia koskee, tai jonka avulla työntekijät voisivat helposti ja nopeasti määrittää sosiaaliturvatilanteensa ja hakea erilaisia etuuksia, joihin heillä on kertynyt oikeus ennen kriisin alkamista; ottaa huomioon, että kunnilla ei useinkaan ole tietoa niiden alueella asuvista ja työskentelevistä raja- ja kausityöntekijöistä;
- R. katsoo, että on olemassa vaara, että kriisi pahentaa edelleen nykyisiä ongelmia, jotka liittyvät siihen, miten jotkut työnvälityspalvelut ja paikalliset työnantajat kohtelevat raja- ja kausityöntekijöitä;

Oikeuksien suojeleminen, turvallisuuden varmistaminen ja voimassa olevan lainsäädännön noudattamisen valvonta

- 1. pitää myönteisenä komission jatkuvaa ohjausta, joka liittyy covid-19-pandemian johdosta toteutettavien EU:n yhteisten toimien jatkuvaan koordinointiin erityisesti yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteen täytäntöönpanoon sekä työntekijöiden vapaaseen ja oikeudenmukaiseen liikkuvuuteen liittyvissä asioissa; korostaa, että rajavalvonnan, terveystarkastusten ja liikkumisrajoitusten on oltava oikeasuhteisia ja poikkeuksellisia ja että liikkumisvapaus olisi palautettava kokonaisuudessaan heti, kun se katsotaan turvallisiksi kansallisten covid-19-tilanteiden kannalta; muistuttaa, että yhdenvertaisen kohtelun periaate ei rajoitu ainoastaan keskeisillä aloilla ja keskeisissä ammateissa työskenteleviin raja- ja kausityöntekijöihin,

vaan se ulottuu kaikkiin tällaisiin työntekijöihin, joiden on ylitettävä sisäraajat, koska kyseiset alat ovat avoimia myös paikallisille työntekijöille vastaanottavassa työskentelyjäsenvaltiossa; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä niin tehneet, poistamaan mahdollisimman pian kaikki raja- ja kausityöntekijöitä koskevat matkustusrajoitukset ja syrjivät sulku- ja karanteenitoimenpiteet, jotta vältetään työvoimapula keskeisillä aloilla ja toimitaan työntekijöiden eduksi, ja katsoo, että tässä yhteydessä olisi varmistettava työntekijöiden terveys ja turvallisuus;

2. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että raja- ja kausityöntekijöille sekä rajojen yli työskenteleville yrittäjille ja itsenäisille ammatinharjoittajille varmistetaan riittävä suojele covid-19-tautia ja sen vaikutuksia vastaan, mukaan lukien helppo pääsy covid-19-testeihin, ja että heille tiedotetaan heidän ymmärtämällään kielellä riskeistä ja noudatettavista turvallisuutta koskevista varotoimista; kehottaa lisäksi toteuttamaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että heidän terveytensä ja turvallisuutensa turvataan heidän matkansa aikana ja että heille taataan heidän työskentelypaikkakunnallaan, joka ei ole heidän asuinpaikkansa, kunnolliset asuinolot, joissa lähikontaktien välttäminen toteutuu, ja heille tarjotaan tarvittaessa kotiuttamismahdollisuuksia muuten kuin työntekijän kustannuksella; korostaa, että on noudatettava sosiaalisten oikeuksien saatavuutta, myös niiden vientiä, koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä; korostaa, että raja- ja kausityöntekijöitä ei saa jättää huonompaan asemaan siksi, että he ovat käyttäneet liikkumisvapauttaan unionin kansalaisina;
3. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan tällä alalla aktiivisesti toimivien työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen työtä, jotta voidaan varmistaa, että kaikilla työntekijöillä, jotka ovat joutuneet jäämään jäsenvaltion alueelle kriisin tai muun syyn vuoksi, on asianmukainen ja kiireellinen mahdollisuus saada julkisia palveluja, ammattiyhdistystukea, kunnollinen asunto, suojarusteita, aterioita ja terveydenhuoltoa; pitää myönteisenä, että työmarkkinaosapuolet ovat mukana käsittelemässä alakohtaisia kysymyksiä, jotka koskevat raja- ja kausityöntekijöiden liikkuvuutta ja oikeuksia;
4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan covid-19-pandemian yhteydessä kolmansista maista tulevien kausityöntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun unionin kansalaisten kanssa direktiivin 2014/36/EU mukaisesti ja muistuttaa, että kyseisillä työntekijöillä on samat työhön liittyvät ja sosiaaliset oikeudet kuin unionin kansalaisilla;
5. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan kiireellisesti sovellettavan EU:n lainsäädännön asianmukaisen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan raja- ja kausityöntekijöiden oikeuksien osalta, erityisesti siltä osin kuin on kyse oikeudesta samaan palkkaan samassa paikassa tehtävästä samasta työstä, myös kansallisten ja rajat ylittävien samanaikaisten ja yhteisten työsuojelutarkastusten avulla; vaatii, että on toteutettava selkeitä toimia sen varmistamiseksi, että työntekijöillä on ennen lähtöä selkeä ymmärrys ja kattavat tiedot sopimuksistaan, oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja esteetön mahdollisuus tutustua niihin ja että sopimukset annetaan työsuojeluyksiköiden saataville työntekijöiden työskentelyalueella; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan työsuojeluviranomaisten valmiuksia ja asettamaan etusijalle alat, joilla työntekijät ovat vaarassa;

6. kehottaa komissiota seuraamaan työntekijöiden vapaata liikkuvuutta covid-19-epidemian aikana koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa ja erityisesti antamaan uusia erityisiä suuntaviivoja raja- ja kausityöntekijöille ja rajojen yli työskenteleville yrittäjille ja itsenäisille ammatinharjoittajille, työnantajille ja jäsenvaltioille covid-19-kriisin yhteydessä erityisesti vapaan ja oikeudenmukaisen liikkuvuuden harjoittamisen, kohtuullisen asumisen, sovellettavien työehtojen sekä terveys- ja turvallisuusvaatimusten osalta, mukaan lukien tarve varmistaa lähikontaktien välttäminen kuljetuksen aikana, asunnossa ja työpaikalla, sosiaaliturva ja koordinointi, terveydenhuollon saatavuus ja tarjoaminen sekä tiedon tarjoaminen työpaikalla heidän ymmärtämällään kielellä esimerkiksi kirjallisten ohjeiden ja ilmoitusten avulla sekä niitä koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtaminen; korostaa, että työmarkkinaosapuolet on otettava täysimääräisesti mukaan näiden suuntaviivojen laatimiseen;
7. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan raja- ja kausityöntekijöille laadukkaan asunnon, joka ei saisi muodostaa osaa heidän palkastaan, ja varmistamaan kunnolliset tilat, vuokralaisen yksityisyyden ja kirjalliset vuokrasopimukset, joita työsuojeluviranomaiset valvovat, ja asettamaan tätä koskevia vähimmäisvaatimuksia;
8. kehottaa komissiota ensi tilassa varmistamaan, että Euroopan työviranomainen on täysin toimintakykyinen ja edistää merkityksellisen tiedon tarjoamista työvoiman rajatylittävään liikkuvuuteen osallistuvien henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista muun muassa keskitetyn koko unionin kattavan verkkosivuston kautta, jonka olisi toimittava portaalina unionissa ja kansallisella tasolla saatavilla oleviin tietolähteisiin ja palveluihin; toteaa, että käytössä ei ole yhdenmukaistettua menettelyä väärinkäytösten ja ongelmien ilmoittamiseksi; kehottaakin Euroopan työviranomaista perustamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa eurooppalaisen järjestelmän, jonka avulla rajatylittävät voivat anonyymisti ilmoittaa väärinkäytöksistä, ja panemaan täytäntöön asetuksen (EU) 2019/1149 8 artiklan 1 kohdan, jotta voidaan tehdä yhteisiä tai samanaikaisia tarkastuksia työviranomaiselle ilmoitetuista mahdollisista väärinkäyttötapauksista;
9. kehottaa komissiota ehdottamaan pitkän aikavälin ratkaisuja, joilla puututaan väärinkäytöksiin alihankintakäytännöissä ja tarjotaan turvaa alihankinta- ja toimitusketjussa työskenteleville kausi- ja rajatylittävien työntekijöille;

Oikeudenmukaisen liikkuvuuden edistäminen ja sisämarkkinoiden vahvistaminen

10. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota valmistautumaan mahdollisiin uusiin covid-19-aaltoihin ja kehottaa jälleen kerran koordinoimaan kansallisia rajatylittävien työntekijöiden turvatoimia, joihin kuuluu myös turvallinen majoitus; toteaa, että on otettava käyttöön liikkuvuuden säilyttämistä koskevia varasuunnitelmia, joissa yksilöidään ja ylläpidetään nk. vihreitä käytäviä ja joissa sovitaan varoimenpiteistä ja matkustamista koskevista ehdoista, jotka ovat vakiintuneita ja joista tiedotetaan selkeästi; korostaa tässä yhteydessä alue- ja paikallisviranomaisten sekä rajojen yli toimivien olemassa olevien laitosten keskeistä roolia myös siinä, että ne pitävät yllä ja päivittävät säännöllisesti rekisteriä kaikista kunnassa kirjoilla olevista raja- ja kausityöntekijöistä; korostaa, että kaikissa kriisin ja elpymisen vuoksi toteutettavissa toimenpiteissä ohjaavina periaatteina olisi oltava kaikkien työntekijöiden terveys ja turvallisuus sekä kaikkien sovellettavien työehtojen

noudattaminen ja tehokas täytäntöönpano, ja niissä olisi otettava huomioon rajatyöntekijöiden ja liikkuvien työntekijöiden erityisen haavoittuva tilanne covid-19-epidemian aikana ja sen jälkeen;

11. muistuttaa, että on tärkeää ja tarpeellista tehdä hyvää yhteistyötä sellaisten kolmansien maiden kanssa, joissa on paljon rajatyöntekijöitä, kuten Euroopan talousalueen (ETA) maissa, Sveitsissä ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
12. korostaa, että jäsenvaltioiden on tehtävä hyvää yhteistyötä raja- ja kausityöntekijöitä koskevien tietojen keräämisessä, jotta voidaan kuroa umpeen kansallisissa käytännöissä olevia eroja, parantaa käytettävissä olevien tietojen saatavuutta ja luoda ennakoitavat ja esteettömät sisäiset työmarkkinat; kehottaa Euroopan työviranomaista omaksumaan aktiivisen roolin tietojen keräämisessä ja koordinoinnissa työvoiman liikkuvuutta koskevien analyysien ja riskinarviointien tekemiseksi sen perustamisasetuksessa säädettyjen tehtävien mukaisesti;
13. katsoo, että raja- ja kausityöntekijöiden suojelemiseksi työnantajat tarvitsevat myös selkeitä sääntöjä ja oikeudellista selkeyttä; kehottaa jäsenvaltioita keräämään asiaankuuluvien kansallisten laitostensa verkkosivustoille tieto kaikista tällaisista säännöistä, myös niistä, jotka liittyvät covid-19-tautiin ja matkustusrajoituksiin, ja pitämään tiedot ajan tasalla; kehottaa komissiota selvittämään mahdollisuutta luoda portaali tai mobiilisovellus, jonka avulla voitaisiin koota yhteen jäsenvaltioiden tietoja, jotta unionin kansalaisille voitaisiin tarjota tarkkaa ja reaaliaikaista tietoa matkustusrajoituksista, matkustusvaihtoehdoista ja käytettävissä olevista reiteistä siinä tapauksessa, että hätätoimenpiteet otetaan osittain tai kokonaan uudelleen käyttöön;
14. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että rajatyöntekijät, erityisesti kriisin koettelemat raja-alueen rajatyöntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat, mukaan lukien ne, jotka tekevät etätöitä asuinmaastaan käsin, voivat hyötyä sovellettavista sosiaaliturva-, työoikeus- ja verojärjestelmistä sekä toimivaltaista viranomaista koskevasta varmuudesta ja että he voivat hyötyä lyhennetyn työajan järjestelyistä samoin ehdoin kuin muut työntekijät ja että heidän vero- tai sosiaaliturvaoikeuksiaan ei heikennetä sen vuoksi, että heidän oleskelunsa kesto asuinjäsenvaltiossa pitenee pandemian vuoksi; pyytää, että etätöaika ulkomailla olisi luokiteltava ikään kuin työ olisi tehty työskentelymaassa;

Palautumis- ja selviytymiskyky, digitalisointi ja avoimuuden varmistaminen

15. kehottaa komissiota tekemään kiireesti tutkimuksen raja- ja kausityöntekijöiden terveys- ja turvallisuusolojen yleisestä tilanteesta, mukaan lukien työvoiman vuokrausyritysten, työnvälityspalvelujen, muiden välittäjien ja alihankkijoiden rooli, jotta voidaan tunnistaa suojelussa olevat puutteet ja mahdollinen tarve tarkistaa voimassa olevaa lainsäädäntökehystä, kuten työterveyttä ja -turvallisuutta koskevaa lainsäädäntökehystä, kausityöntekijöitä koskevaa direktiiviä 2014/36/EU ja vuokratyötä koskevaa direktiiviä 2008/104/EY, sekä pandemian edellyttämät suojatoimet; korostaa, että saatuja kokemuksia olisi hyödynnettävä covid-19-kriisin yhteydessä, minkä lisäksi niiden avulla olisi myös vahvistettava näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, jotta voidaan puuttua EU:n ja kansallisen lainsäädännön puutteisiin kriisiaikoina ja normaalitilanteessa;

16. korostaa, että jäsenvaltiot ovat vastuussa sen varmistamisesta, että niiden sosiaaliturvajärjestelmät ovat vakaita, luotettavia ja kriisinkestäviä, ja että EU:n tasolla annetaan yhteiset säännöt sosiaaliturvaoikeuksien suojelemiseksi liikuttaessa Euroopassa; kehottaa neuvoston nykyisiä ja tulevia puheenjohtajavaltioita sekä jäsenvaltioita pyrkimään yhdessä parlamentin kanssa nopeaan ja tasapainoiseen sopimukseen sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 ehdotetusta tarkistamisesta, jotta saadaan aikaan nykyaikaiset ja tarkoituksenmukaiset säännöt, joilla edistetään kaikkien unionin kansalaisten oikeudenmukaista liikkuvuutta ja sosiaalista suojelua ja torjutaan samalla tehokkaasti sosiaaliturvaan liittyviä petoksia ja liikkuvien työntekijöiden sosiaalisten oikeuksien väärinkäyttöä; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita panemaan kiireellisesti täytäntöön kaikki sosiaaliturvatietojen sähköisen vaihtojärjestelmän (EESSI) osat, jotta varmistetaan tehokkaampi yhteistyö sosiaaliturvalaitosten välillä ja tapausten nopeampi ja digitoitu käsittely rajat ylittävissä tilanteissa olevien henkilöiden hyväksi;
17. kehottaa komissiota päivittämään verkkosivustojaan covid-19-tilanteen kehittymisen mukaan ja tekemään verkkosivustoja tunnetuksi ja tarjoamaan tietoa työntekijöiden oikeuksista ja raja- ja kausityöntekijöihin sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä yksityiskohtaista tietoa kansallisista ja alueellisista työsuojeluviranomaisista ja käynnistämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa raja- ja kausityöntekijöille suunnattuja helppotajuisia tiedotuskampanjoita, joihin työmarkkinaosapuolet ja kansalaisjärjestöt osallistuvat, jotta voidaan levittää tietoa edelleen;
18. muistuttaa, että jäsenvaltioissa on tärkeää suojella asianmukaisesti väärinkäytösten paljastajia, mukaan lukien raja- ja kausityöntekijät; kannustaa jäsenvaltioita menemään direktiivissä 2019/1937 säädetyjä vähimmäisvaatimuksia pidemmälle kaikkien työntekijöiden osalta heidän asemastaan riippumatta ja selvittämään tapoja soveltaa väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevaa kansallista lainsäädäntöä raja- tai kausityöntekijöihin, jotka ilmoittavat väärinkäytöksistä; korostaa, että on säädettävä avoimesti kaikista käytettävissä olevista vaihtoehtoista, miten väärinkäytöksistä voi ilmoittaa ja miten voi saada tukea työsopimuksia koskevissa asioissa ilman pelkoa kostotoimista; korostaa, että näiden työntekijöiden pääsy ammattiliittoihin ja kansalaisjärjestöihin on varmistettava myös vastaanottavassa maassa;
19. katsoo, että digitaalisen ja dynaamisen tunnistamis- ja tietojenvaihtojärjestelmän perustaminen jäsenvaltioiden välille voisi helpottaa raja- ja kausityöntekijöiden oikeuksien väärinkäytön ja niihin liittyvien ongelmien sekä pimeän työn torjuntaa ja auttaa määrittämään vastuullisen sosiaaliturvajärjestelmän kattavuuden; kehottaa tässä yhteydessä komissiota laatimaan kattavan vaikutustenarvioinnin digitaalisen eurooppalaisen sosiaaliturvatunnuksen käyttöönotosta, jotta se voi esittää asiasta ehdotuksen;
20. kehottaa jäsenvaltioita saattamaan tarkistetun lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin asianmukaisesti, oikea-aikaisesti ja kunnianhimoisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään, jotta varmistetaan lähetettyjen työntekijöiden kaikilta osin yhdenvertainen kohtelu ja suojelu, erityisesti jotta noudatetaan direktiivin 3 artiklan 7 kohdan mukaista työnantajan velvollisuutta maksaa lähetetyille työntekijöille korvauksia lähetettynä olosta tosiasiallisesti aiheutuneista kustannuksista, kuten matka-

majoitus- ja ruokailukustannuksista, työsuhteeseen sovellettavan kansallisen lainsäädännön ja/tai käytännön mukaisesti;

21. katsoo, että komission on yhdessä jäsenvaltioiden kanssa puututtava siihen, että EU:ssa ei ole selkeitä säännöksiä raja- ja kausityöntekijöille tarkoitettujen työvoiman vuokrausyritysten ja työnvälityspalvelujen perustamisesta; palauttaa mieliin nykyiset hyvät käytännöt, joissa tällaisilta yrityksiltä edellytetään selkeiden avoimuutta koskevien lupien saamista tietyiltä hallintoelimiltä;
 22. kehottaa komissiota varmistamaan, että maatilalta pöytään -strategia ja yhteisen maatalouspolitiikan tuleva tarkistus tuovat hyötyjä Euroopan maataloustyöntekijöille, myös kausityöntekijöille, maahanmuuttajille ja muille liikkuville työntekijöille;
 23. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita torjumaan kielteistä suhtautumista kausityöntekijöihin ja rajatyöntekijöihin, jos sellaista esiintyy; toteaa, että lähtöjäsenvaltioiden velvollisuutena on tarjota kausi- ja rajatyöntekijöinä työskenteleville kansalaisilleen asianmukaista tietoa työsuojelusta ja sosiaaliturvasta, tukea työtapaturmissa sekä apua kotiuttamiseen ja työhön paluuseen, ja niiden on varmistettava, että työnvälityspalvelut, alihankkijat ja muut niiden alueella toimivat välittäjät kunnioittavat näiden työntekijöiden oikeuksia;
- o
- o o
24. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, Eurooppa-neuvostolle ja komissiolle.